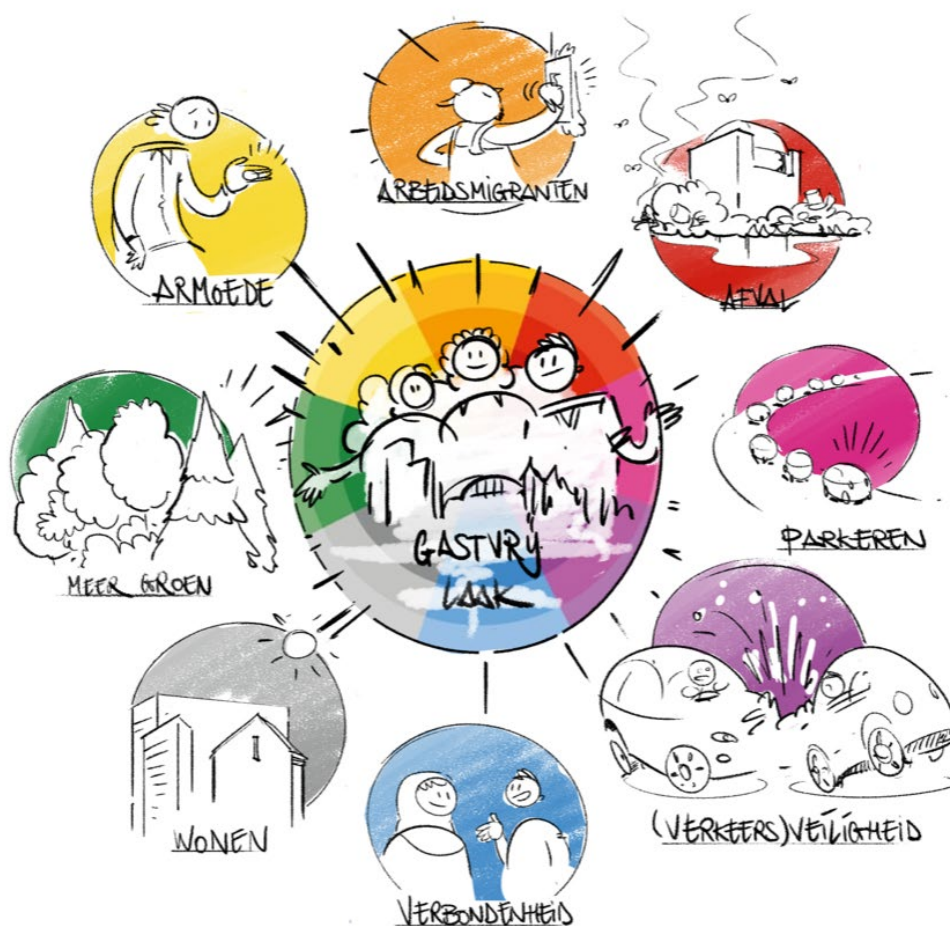

Inhoud

Inleiding	3
1 Arbeidsmigranten	5
2 Afval	7
3 Parkeren	9
4 Verbondenheid	10
5 Armoede	13
6 Wonen	15
7 (Verkeers-)veiligheid	17
8 Meer groen	20
Communicatie en participatie	21

Inleiding

Laak is een bijzonder stadsdeel met vele gezichten. Denk aan de oude volksbuurten, de typische Berlage-woningen, het groene Cromvlietpark, de levendige Goeverneurlaan en de moderne nieuwbouw in Laakhavens en Binckhorst. Het stadsdeel heeft een centrale ligging en goede uitvalswegen. Ook zijn er in Laak veel inwoners actief, met mooie ideeën voor hun wijk. Dit alles biedt veel kansen en mogelijkheden.

Maar er zijn ook problemen die maken dat mensen minder graag in Laak (blijven) wonen. Daarom is het actieplan Laak gemaakt, dat in april 2023 door het college van burgemeester en wethouders is vastgesteld. Dit document is terug te vinden in het [raadsinformatiesysteem](#) van gemeente Den Haag.

Prioriteiten

In het plan zijn 8 prioriteiten benoemd:

1. Arbeidsmigranten: zowel het verbeteren van hun (woon)situatie als de aanpak van overlast die door misstanden ontstaat
2. Minder zwerfafval, vuilnis naast ondergrondse afvalcontainers, grofvuil op de stoep en hondenpoep
3. Minder parkeerdruk
4. Meer sociale verbondenheid tussen inwoners; iedereen doet mee
5. Hulp aan inwoners die te maken hebben met armoede of schulden
6. Beter onderhouden, isoleren en verduurzamen van woningen
7. Meer veiligheid door het terugdringen van criminaliteit en overlast en meer veiligheid in het verkeer
8. Meer groen, minder stenen

Betere communicatie

Voor al deze prioriteiten zijn vele acties opgenomen in het actieplan. Ook is er aandacht voor het verbeteren van de communicatie tussen gemeente en inwoners en ondernemers. Door hen te informeren en, belangrijker nog, goed naar ze te luisteren en met ze in gesprek te gaan, hopen we dat inwoners weer meer vertrouwen krijgen in de gemeente. En ook in hun eigen vermogen om de situatie in Laak te veranderen.

We doen het samen

Het actieplan Laak is een totaalaanpak waarbij we vele acties tegelijk nemen op allerlei gebieden. Die acties zijn vooral gebaseerd op de wijkagenda's van Laak Centraal, het Schipperskwartier, Molenwijk en Spoorwijk. Deze wijkagenda's zijn samen met de inwoners en ondernemers in die wijken gemaakt.

Ook de uitvoering van het actieplan Laak gebeurt uitdrukkelijk waar mogelijk samen met inwoners, ondernemers en organisaties in de wijk. Een goede samenwerking en onderling vertrouwen liggen immers aan de basis van een succesvolle aanpak.

Daarom is er een klankbordgroep opgericht, waarin alle groepen inwoners en wijken zijn vertegenwoordigd. De leden van de klankbordgroep denken mee over inhoud en proces en evalueren op gezette tijden de voortgang en resultaten van het actieplan. Zij doen dit samen met de betrokken wethouders, burgemeester en de stadsdeeldirecteur. Daarbij brengen ze hun kennis, ervaring en zorgen in, komen met ideeën en stellen kritische vragen. Op deze manier waken we gezamenlijk zorgvuldig over de voortgang en resultaten en sturen we zo nodig bij.

Lange adem

In dit aangescherpte actieplan staan alle acties die genomen (gaan) worden zo concreet en meetbaar mogelijk beschreven. Bij elke actie staat wat, wanneer en waar gebeurt en wat het resultaat moet zijn. Zo geven we inzicht in wat we doen en op welke termijn.

Bij de kortetermijnacties gaan we voor een snel en zichtbaar resultaat: schonere straten, veiliger buurten en groenere pleinen. Andere acties hebben meerdere jaren nodig. Voorbeelden hiervan zijn de structurele aanpak rond de (ongeregistreerde) arbeidsmigranten, het in evenwicht brengen van de woningvoorraad of de aanpak van de parkeerproblematiek.

Dit zijn nog lang niet alle acties die we de komende jaren willen uitvoeren. Sommige thema's maken we steeds concreter, en zo nodig komen er weer nieuwe acties. Ook ideeën en initiatieven van inwoners en ondernemers verwelkomen we hierbij.

Gezondheid

Het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Laak heeft voortdurend onze speciale aandacht. De zorgvraag in dit stadsdeel is over het algemeen hoog. En mensen met financiële problemen hebben vaak een slechtere gezondheid dan mensen die niet in armoede leven. Uitgangspunt van de gemeente is dat iedereen in Den Haag recht heeft op een zo gezond mogelijk leven.

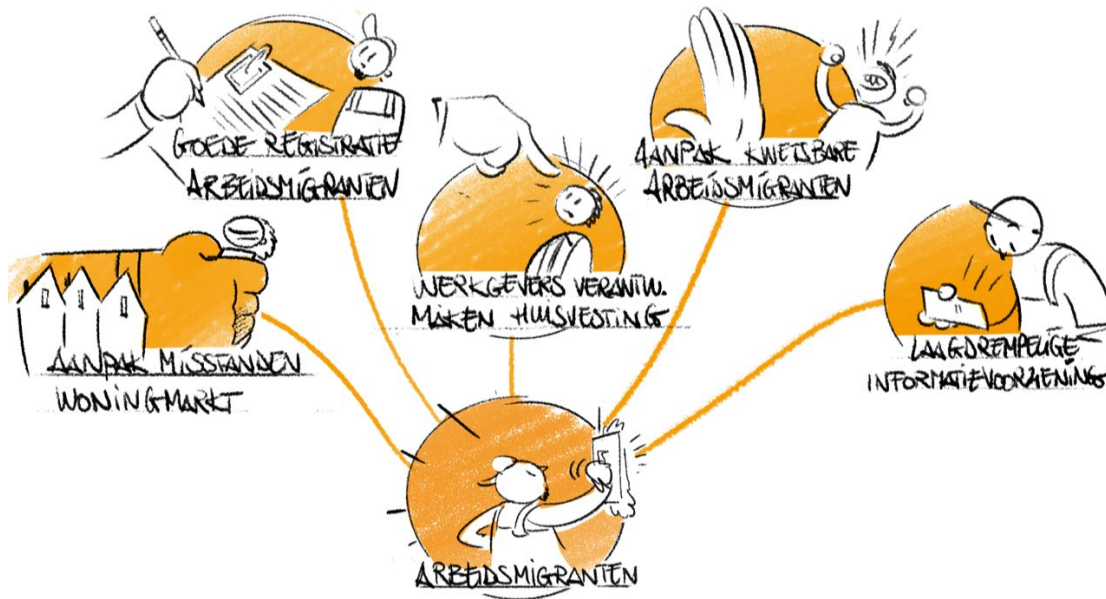
Er zijn al veel verschillende activiteiten om de gezondheid van de inwoners van Laak te bevorderen. We gaan hiermee door en intensiveren deze waar mogelijk. Daarbij is veel aandacht voor het voorkomen van problemen.

Alle acties die in het kader van het actieplan Laak worden uitgevoerd, hebben als uiteindelijk doel: een schoner, fijner en groener Laak. Een gastvrij Laak, een stadsdeel waarin mensen met plezier wonen; zich veilig en onderling verbonden voelen en voldoende toekomstperspectief ervaren.

De looptijd van het actieplan Laak is 4 jaar (van 2023 t/m 2026). De hieronder beschreven acties stellen we halfjaarlijks bij en delen we met alle betrokkenen.

Op de website van stadsdeel Laak (www.denhaag.nl/laak) vindt u meer informatie over het actieplan. Via deze website houden we u op de hoogte van de voortgang van het actieplan en andere ontwikkelingen en gebeurtenissen in Laak.

1 Arbeidsmigranten

In stadsdeel Laak wonen veel arbeidsmigranten. In de wijk Laak Centraal wonen de meeste. Daar wonen volgen de officiële cijfers 7.574 arbeidsmigranten op een totaal van 19.000 mensen. Het werkelijke aantal ligt waarschijnlijk veel hoger. De gemeente werkt aan een structurele aanpak rondom de problematiek van de arbeidsmigranten. Die aanpak moet leiden tot minder overlast en meer evenwicht in de wijk. En ook tot meer leefbare, veilige en menswaardige woonomstandigheden van de arbeidsmigranten zelf. De problemen zijn ingewikkeld en kunnen niet in alle gevallen door de gemeente alleen worden opgelost. Dit vraagt om een totaalaanpak met een looptijd van meerdere jaren.

Actie 1: extra capaciteit Haagse Pandbrigade (zie ook actie 1 onder Wonen)

Wat	De gemeente wil meer invloed uitoefenen op een goede en veilige huisvesting van arbeidsmigranten. De Haagse Pandbrigade (HPB) speelt hierbij een belangrijke rol. Zij voert in Laak extra controles uit op woonoverlast en overbewing. Ook besteedt de HPB extra aandacht aan de handhaving op de huisvestigingsvergunning, opkoopbescherming en de Wet goed verhuurderschap. Vanaf 2024 is er extra capaciteit beschikbaar voor Laak Centraal.
Wanneer	Vanaf 2024 tot 2026.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Meer controles door de Haagse Pandbrigade; • Minder meldingen van woonoverlast door omwonenden; • Verbetering woonsituatie van arbeidsmigranten.

Actie 2: de aanpak van overlast door arbeidsmigranten

Wat	De leefomstandigheden van bepaalde groepen arbeidsmigranten kunnen leiden tot verlies van werk en/of woning en tot verslavingsproblematiek. Dit kan leiden tot overlast op straat. Samen met de betrokken partners ontwikkelt de gemeente daarom een aanpak om arbeidsmigranten met deze problemen te helpen aan de juiste zorg, goed onderdak en eventueel terugkeer naar werk of herkomstland.
Wanneer	Eind 2023 wordt gestart met de uitvoering.
Resultaat	Minder overlast in de woonomgeving en verbetering van de situatie en leefomstandigheden van arbeidsmigranten.

Actie 3: betere informatieverstrekking aan arbeidsmigranten over rechten en plichten

Wat	Een mobiele informatievoorziening (bus) zoekt arbeidsmigranten op buiten kantooruren en op plekken waar zij veel komen om hen in hun eigen taal te informeren over hun rechten en plichten als inwoner van Nederland.
Wanneer	De bus rijdt sinds januari 2023, in ieder geval voor twee jaar.
Resultaat	Een stijging van het aantal arbeidsmigranten (in de eerste maanden van dit jaar zijn er al 3.900 mensen bereikt) dat geïnformeerd is over de hier geldende normen, waarden en gebruiken. En weet waar ze welke informatie of hulp kunnen krijgen. Dit versterkt hun positie en vermindert overlast in de wijk.

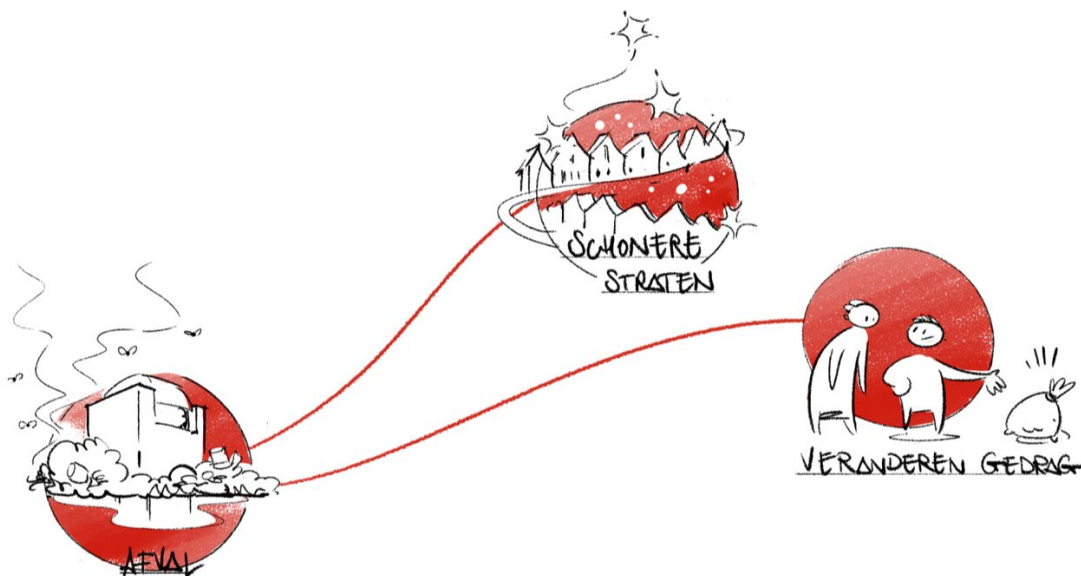
Actie 4: intensievere samenwerking gemeente en werkgevers voor de huisvesting van arbeidsmigranten

Wat	De gemeente gaat intensiever samenwerken met werkgevers voor betere huisvesting van arbeidsmigranten. Het gaat dan om het creëren van zowel nieuwe als bestaande locaties voor tijdelijke en structurele bewoning. Ook buiten de stad in samenwerking met de regio.
Wanneer	Doorlopend.
Resultaat	Minder misstanden op de woningmarkt en uitbuiting van de arbeidsmigranten.

Actie 5: intensievere lobby bij het Rijk voor een goede registratie van arbeidsmigranten

Wat	De gemeente wil een goede registratieplicht voor arbeidsmigranten om zicht te hebben op de werkelijke aantallen en te kunnen sturen op voorzieningen. Nu is het nog zo dat mensen die korter dan 4 maanden in Nederland verblijven, zich kunnen registreren in het RNI-register (Registratie Niet Ingezetene), maar dat is niet verplicht. Daarom is er geen goed beeld van de juiste aantallen tijdelijke arbeidsmigranten die in Den Haag zijn.
Wanneer	Het Rijk werkt momenteel aan regels om de registratieplicht ook te laten gelden voor mensen die korter dan 4 maanden in Nederland verblijven. Het is echter niet duidelijk hoelang het gaat duren voordat die registratieplicht er is.
Resultaat	De nieuwe regelgeving moet er uiteindelijk toe leiden dat alle (tijdelijke) inwoners van Den Haag staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP), zodat de gemeente weet hoeveel mensen waar wonen en beter kan sturen op voorzieningen.

2 Afval

Zwerfafval op straat, vuilnis naast ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's), grofvuil op de stoep en hondenpoep. In veel delen van Laak staat het afvalprobleem met stip op nummer één als grootste ergernis van de inwoners. Er worden nu al veel maatregelen genomen om de overlast van afval terug te dringen. Deze lopende acties en projecten worden binnenkort geëvalueerd. Mede op basis hiervan en de inbreng van inwoners, wordt een nieuw actieplan voor de hele stad gemaakt. Maatregelen uit dit actieplan zetten we ook in Laak in. De aanpak van overlast door afval gaat verder dan vaker vuilnis ophalen. Daarom wordt er ook ingezet op gedragsverandering.

Actie 1: extra schoonmaak in Laak Centraal

Wat	• De Gluton Zen (elektrische veegmachine) rijdt 2 à 3 keer per week extra; • Elke woensdag rijdt de extra grote veegmachine met twee uitvegers; • Om de week is er extra ondersteuning voor de medewerkers openbare ruimte om de hele straat aan te pakken bij het weghalen van zakken en dozen; • Met behulp van een nieuw meldsysteem wordt er meer geschouwd en sneller gereageerd op meldingen; • Extra schoonmaak in de ochtend bij 15 'hotspots' in Laak Centraal
Wanneer	Sinds juni 2022.
Resultaat	• Minder meldingen over afval op straat; • In de beleving van inwoners zijn de straten schoner; zoals blijkt uit een jaarlijks terugkerend belevingsonderzoek en periodieke peilingen bij de klankbordgroep en omwonenden.

Actie 2: extra schoonmaak in de winkelgebieden in Laak

Wat	<ul style="list-style-type: none">• In de weekenden wordt er tussen 11 en 17 uur extra schoongemaakt in de drukke winkelgebieden in heel Laak. Afvalbakken worden geleegd, er wordt geveegd en met knijpers rommel van straat gehaald;• Twee medewerkers van de Haagse Straat Organisatie rijden iedere dag door het stadsdeel om afvalproblemen op te lossen;• Met ondernemers in het stadsdeel worden afspraken gemaakt over het (laten) opruimen van hun eigen afval.
Wanneer	Vanaf begin april 2023.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none">• Minder meldingen over afval op straat;• In de beleving van bewoners zijn de straten schoner; zoals blijkt uit een jaarlijks terugkerend belevingsonderzoek en periodieke peilingen bij de klankbordgroep en/of omwonenden.

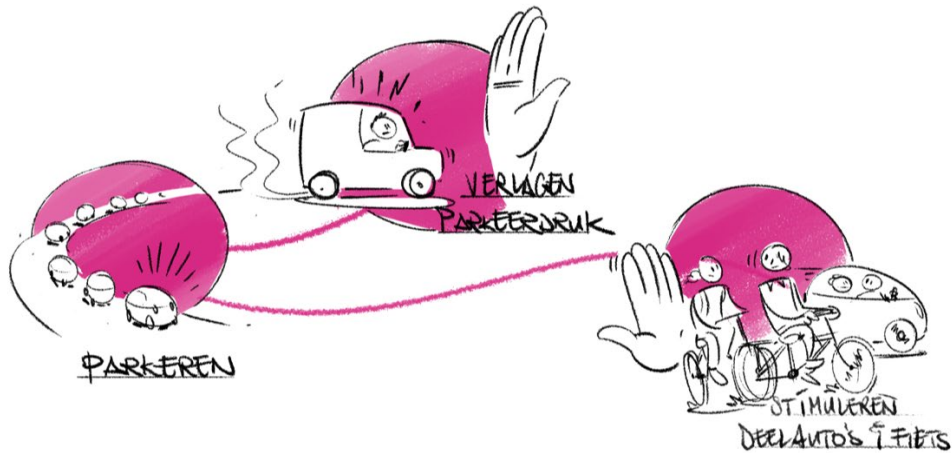
Actie 3: extra inzet van mensen en materieel om Laak schoon te houden

Wat	Om de al ingezette extra schoonmaakacties verder te verbeteren, zetten we binnenkort extra veegmachines in die klein (fijn) zwerfvuil verwijderen, zoals papiertjes en sigarettenpeuken.
Wanneer	Voor de zomer van 2023.
Resultaat	Minder klein zwerfafval op straat.

Actie 4: meer communicatie gericht op gedragsverandering

Wat	<p>Afval op straat is niet alleen met extra schoonmaak op te lossen. Het gedrag van mensen speelt ook een grote rol. Daarom wordt er een gebiedsgerichte communicatieaanpak ontwikkeld, die gericht is op gedragsverandering. Dit heeft (ook) effecten op de langere termijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• We verbeteren de communicatie (in verschillende talen) voor bewoners en ondernemers over de regels rond afval;• We onderzoeken de mogelijkheden en effecten van gedragscampagnes. De lopende campagne 'Schoon doen we toch gewoon' wordt in het najaar van 2023 gebiedsgericht ingezet in Laak;• In samenwerking met de stichting Aardewerk worden er in de zomer van 2023 afvallessen aangeboden aan de bewoners in Laak Centraal;• We gaan door met de opruimdagen in de wijk;• Samen met de bewoners ontwikkelen we andere acties in de wijk.
Wanneer	Vanaf de zomer van 2023.
Resultaat	Door een positieve gedragsverandering en een toegenomen betrokkenheid van bewoners en ondernemers is en blijft Laak schoner.

3 Parkeren

Vooral in de oude wijken van Laak is sprake van een hoge parkeerdruk. Het nieuwe parkeerbeleid maakt het mogelijk daar in te grijpen. Verschillende maatregelen moeten ertoe leiden dat de parkeeroverlast afneemt en de leefbaarheid verbetert.

Een aantal maatregelen wordt op korte termijn (2023) gerealiseerd. De overige maatregelen zijn vanwege de complexiteit of andere oorzaken pas uitvoerbaar op de langere termijn (vanaf 2024).

Actie 1: vierde en volgende bewonersvergunning(en) worden sinds 2022 niet meer verlengd en er komt een vergunningenplafond

Wat	Vierde en volgende bewonersvergunning(en) worden niet meer verlengd. Dit zijn vooral vergunningen voor bedrijfsbussen. Op de langere termijn komt er een vergunningenplafond: een maximaal aantal vergunningen per vergunningengebied. Hierdoor worden er niet meer vergunningen uitgegeven dan er parkeerplaatsen zijn.
Wanneer	Vanaf november 2022 is het al niet meer mogelijk om 4de en volgende vergunningen te verlengen. Vanaf 2025 komt er een vergunningenplafond.
Resultaat	Het aantal parkeervergunningen neemt steeds meer af waardoor er meer parkeerruimte overblijft.

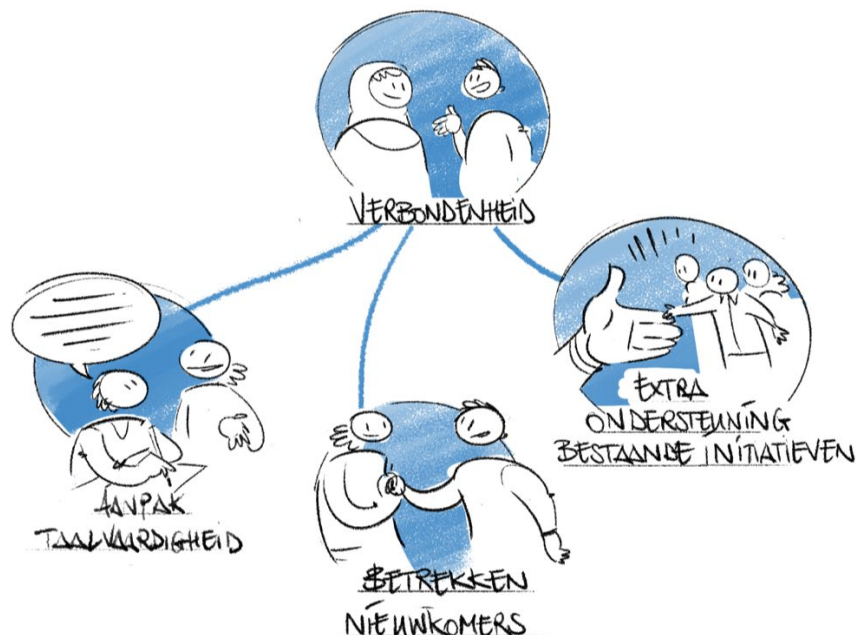
Actie 2: duidelijker aangeven van parkeermogelijkheden en handhaving

Wat	Controle op hoe duidelijk het (met de juiste bebording en belijning) is waar geparkeerd mag worden en meer handhaving op foutparkeren.
Wanneer	De controle is afgerond, de handhaving structureel.
Resultaat	Minder foutparkerders.

Actie 3: onderzoek naar het effect van uitbreiden van tijden betaald parkeren

Wat	Aan de hand van parkeerdruktellingen en herkomstonderzoek bepalen we of en zo ja, hoe de tijden voor betaald parkeren uitgebreid moeten worden.
Wanneer	Onderzoek loopt, vierde kwartaal 2023 is dit afgerond.
Resultaat	Bewoners ervaren minder parkeerdruk.

4 Verbondenheid

De mate waarin inwoners van Laak sociale verbondenheid ervaren, is lager dan in andere stadsdelen van Den Haag. Dat komt onder meer doordat een deel van de inwoners, zoals arbeidsmigranten en studenten, er maar tijdelijk woont en geen binding heeft met de buurt. Daarnaast spreken veel mensen de Nederlandse taal niet goed. Of ze doen niet mee omdat ze andere problemen hebben. Tegelijkertijd zijn er ook veel actieve en enthousiaste bewoners die zich voor hun buurt willen inzetten. Met de volgende acties willen wij de onderlinge verbondenheid in Laak versterken. Daarbij is er extra steun van het VSB-fonds voor specifiek Laak Centraal (2023-2024) met een bedrag van € 200.000, -

Actie 1: ondersteuning bewonersinitiatieven Laak Centraal

Wat	Er zijn 2 medewerkers aangesteld om bewoners in Laak Centraal professionele hulp te bieden bij het uitwerken van ideeën voor meer onderlinge verbondenheid, het organiseren van activiteiten en het ontwikkelen van nieuwe initiatieven. Desgewenst helpen ze bewoners ook bij het aanvragen van subsidies en fondsenwerving.
Wanneer	Van 1 mei 2023 tot eind 2024.
Resultaat	De onderlinge verbondenheid in Laak Centraal is versterkt. Dit blijkt uit: <ul style="list-style-type: none"> • de resultaten van het jaarlijks terugkerend belevingsonderzoek; • de aantallen inwoners met wie de professionals contact hebben; • de onderlinge contacten die daaruit voortkomen; • de toename van het aantal activiteiten dat in Laak Centraal wordt georganiseerd.

Actie 2: extra wijkbudget Laak Centraal voor nieuwe bewonersinitiatieven

- Wat** Er is extra wijkbudget voor Laak Centraal van € 40.000,-. Dit wijkbudget is voor nieuwe bewonersinitiatieven op het gebied van veiligheid, leefbaarheid of ontmoetingen/ activiteiten.
- Wanneer** Het wijkbudget is opengesteld op 6 april 2023. In september wordt bekend gemaakt welke ingediende ideeën worden uitgevoerd. Dit gebeurt binnen één jaar na bekendmaking.
- Resultaat** Meer bewoners initiatieven die bijdragen aan de sociale en fysieke leefbaarheid in Laak Centraal.
-

Actie 3: versterken van de onderlinge verbondenheid door meer Lief en Leedstraten

- Wat** Er is € 30.000,- extra beschikbaar voor meer Lief en Leedstraten in Laak Centraal. Het gaat om de buurten rond de Goeverneurlaan en de Rijswijkseweg. In een Lief & Leedstraat beheren bewoners een potje van € 75,-. Hieruit worden kleine attenties betaald zoals een fruitmand voor een zieke buurman of een bosje bloemen voor de buurvrouw die is geslaagd voor haar examen. Ook is er budget voor gezamenlijke activiteiten. Zo leren burens elkaar beter kennen en kijken mensen vaker naar elkaar om.
- Wanneer** Eind maart 2023 - eind 2024.
- Resultaat** Minimaal 15 nieuwe Lief en Leedstraten in Laak Centraal en minimaal 3 Lief en Leedstraten die een grotere straatactiviteit georganiseerd hebben, zoals een buurtbarbecue of een sportdag.
-

Actie 4: betrekken Poolse nieuwkomers

- Wat** Volgens het SCP 2028 wonen er 3.500 geregistreerde Polen in Laak, 27% van het totale aantal Polen (13.000) in heel Nederland. Daarom krijgt de stichting POLKA uit Segbroek nu ook een vestiging in Laak Centraal. POLKA zet zich in voor Poolse vrouwen zodat die zich beter thuis gaan voelen in Nederland en zich goed te kunnen ontplooiën op de arbeidsmarkt, thuis en in de maatschappij. De POLKA-vestiging komt in het VrouwenBuurtLab in wijkcentrum de Wissel. Ze gaat een groot aantal activiteiten organiseren, met de nadruk op de actieve bemiddeling naar werk.
- Wanneer** Van mei 2023 tot eind 2024.
- Resultaat** Met 50 activiteiten in 2023 en 2024 worden ongeveer 1.000 Poolse vrouwen in Laak bereikt.
-

Actie 5: betrekken Bulgaarse nieuwkomers

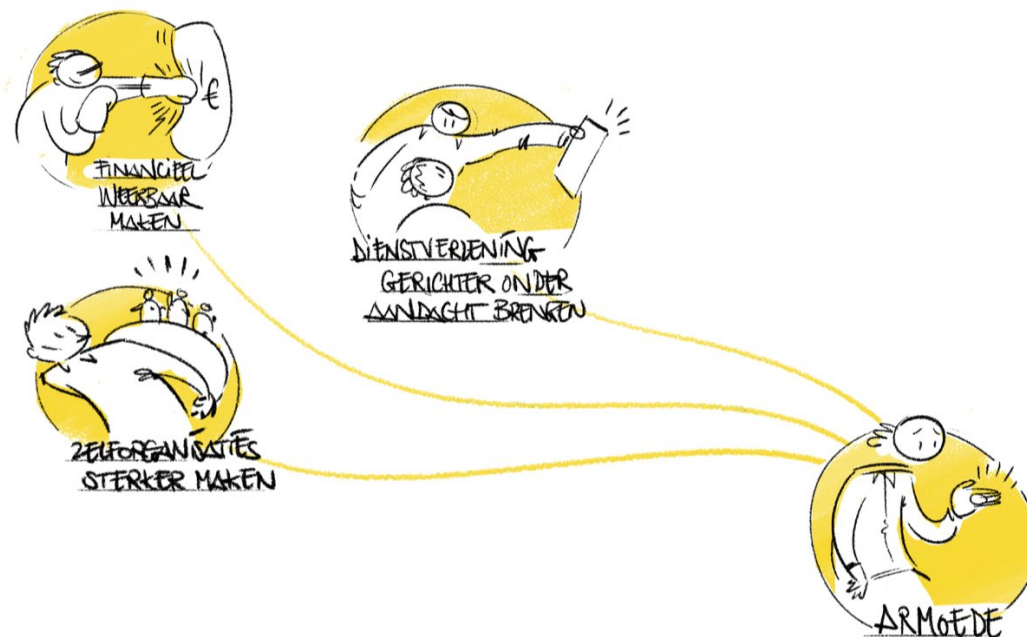
- Wat** Met hulp van het stadsdeel organiseert de Bulgaarse gemeenschap in Laak regelmatig activiteiten waarmee Bulgaarse bewoners meer naar buiten treden en beter in contact komen met andere bewoners in Laak.
- Op 4 maart, een officiële feestdag in Bulgarije, vond in het Vadercentrum het goed bezochte Baba Marta plaats.
- Later in maart was er een groot dansevenement onder de overkapping van Thijsenstraat.
- En in april was in het Laaktheater de voorstelling *From Bulgaria with love*. De voorstelling was uitverkocht en werd ook goed bezocht door Nederlanders.
- Binnenkort wordt de Bulgaarse Club Laak officieel een stichting. Daarmee hebben zij meer slagkracht bij het organiseren van evenementen, activiteiten, netwerken etc. Ook voor deze doelgroep geldt dat gemeente en partners zich actief inzetten voor de bemiddeling naar werk.
- Wanneer** Doorlopend.
- Resultaat** Steeds meer Bulgaren voelen zich thuis in Laak, doen mee, kennen en handelen volgens de hier gangbare normen en waarden en weten de weg te vinden naar hulp en ondersteuning.

Actie 6: meer onderlinge verbondenheid

- Wat** In overleg met de bewoners zoeken we naar extra ontmoetingsruimte voor de bewoners(organisatie) van Laak Centraal voor activiteiten, ontmoetingen en informatiebijeenkomsten voor en door mensen uit de wijk.
- Wanneer** In 2023.
- Resultaat** Een nieuwe ontmoetingsruimte in Laak Centraal waar het wijkberaad Laak Centraal en andere bewoners(groepen) activiteiten en ontmoetingen kunnen organiseren.

5 Armoede

Relatief veel inwoners van Laak hebben te maken met armoede en schulden. Een kwart van de huishoudens behoort tot de minimahuishoudens en rond de 10% is langdurig arm. Het gemiddeld besteedbaar inkomen van de inwoners van Laak is met € 32.449,- relatief laag vergeleken met het Haags gemiddelde van € 43.400,-. Nog niet alle mensen met problemen op het gebied van armoede en schulden weten de beschikbare voorzieningen te vinden.

Actie 1: dienstverlening en voorzieningen rond armoede en schulden brengen we gericht onder de aandacht bij mensen die dit nodig hebben

- Wat**
- De communicatie over het aanbod van regelingen en financiële hulp brengen we in verschillende talen onder de aandacht via diverse (gemeentelijke) kanalen en met behulp van verschillende (professionele) netwerken.
 - De Helpdesk Geldzaken gaat voorlichting organiseren voor vrijwilligers en professionals van wijkorganisaties die veel bewoners bereiken.
 - De Helpdesk Geldzaken sluit vaker aan bij activiteiten en evenementen voor bewoners in de wijk.
- Wanneer** Start 1 juni 2023.
- Resultaat** Een stijging van het aantal hulpgesprekken bij de Helpdesk Geldzaken en het gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen door huishoudens in Laak.

Actie 2: we helpen bewoners financieel weerbaarder te maken met meer trainingen en voorlichting

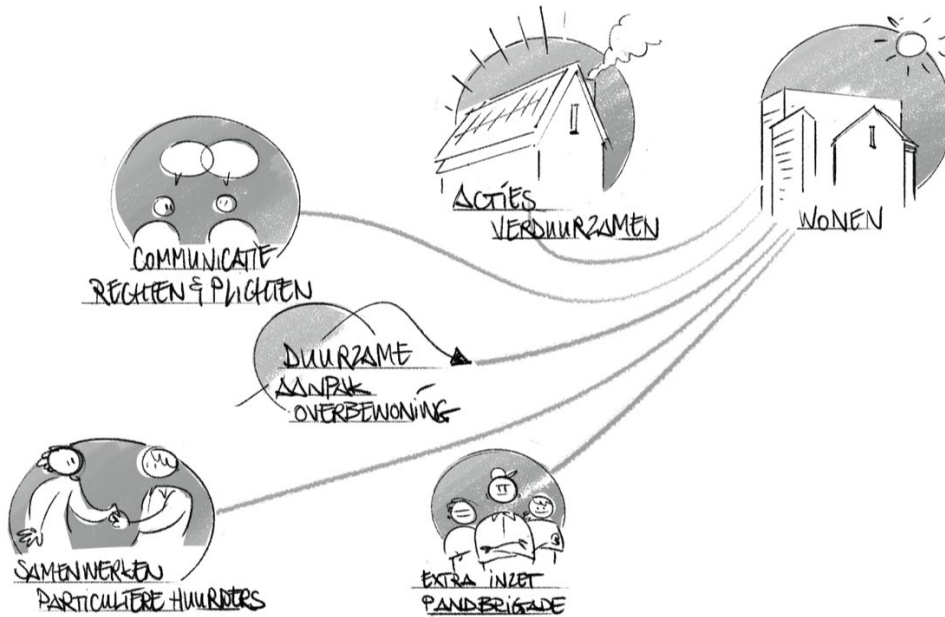
Wat	<ul style="list-style-type: none">• Ouders van kinderen op basisscholen krijgen voorlichting en workshops aangeboden;• Er start een onderzoek om te kijken of kinderen op basisscholen voorlichting en les kunnen krijgen om ze al vroeg 'geldwijs' te maken;• In samenwerking met partners en organisaties in de wijk organiseren we voor hun achterban voorlichting en trainingen;• We koppelen voorlichting over financiële zaken aan taallessen in de wijk.
Wanneer	Start 1 juni 2023.
Resultaat	Een stijging van het aantal bewoners in Laak dat gebruik maakt van het aanbod van training en voorlichting.

Actie 3: informele netwerken worden beter betrokken om het (hulp)aanbod onder de aandacht te brengen

Wat	Informele netwerken zijn belangrijk voor zowel de bewoners met (hulp)vragen als voor de gemeente en andere organisaties die hun dienstverlening en voorzieningen beter onder de aandacht willen brengen. Via deze netwerken kan er gemakkelijker contact gelegd worden met meer mensen uit verschillende moeilijk bereikbare doelgroepen. Daarom zoekt de gemeente steeds naar (nieuwe) manieren om de informele netwerken goed in kaart te hebben en actief te betrekken.
Wanneer	Doorlopend.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none">• Meer hulpgesprekken bij de Helpdesk Geldzaken;• Een stijging van het gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen;• Meer aanbod en gebruik van training en voorlichting.

6 Wonen

Laak heeft nu nog veel inwoners die maar kort blijven en geen binding hebben met hun buurt. Wij willen toe naar een Laak waar mensen fijn en veilig wonen en waar het lekker groen en schoon is; een stadsdeel waar mensen zich voor lange tijd willen vestigen. Dat betekent ook dat er verschillende soorten huizen in uiteenlopende prijsklassen beschikbaar moeten zijn. Woningen die goed geïsoleerd zijn en onderhouden worden. Onderstaande acties gaan vooral over de kortere termijn, de komende jaren. Er komt ook een langere termijn aanpak, met als uiteindelijk doel: een aantrekkelijk en evenwichtig woningaanbod in Laak.

Actie 1: aanpak overbewing: zie ook actie 1 onder Arbeidsmigranten

Wat	N naast extra controles van de Haagse Pandbrigade op woonoverlast en overbewing, is er ook speciale aandacht voor de handhaving op de huisvestigingsvergunning, opkoopbescherming en de wet goed verhuurderschap. De opkoopbescherming voor woningen is sinds 1 maart 2022 van kracht. De Wet goed verhuurderschap treedt op 1 juli 2023 in werking en op 1 september 2023 geldt een vergunningplicht voor verhuurders in Den Haag. Vanaf 2024 is er extra capaciteit bij de HPB beschikbaar om hier in Laak Centraal op te handhaven.
Wanneer	2024-2026.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Het aanbod van betaalbare huisvesting voor lage- en middeninkomensgroepen neemt niet langer af en groeit; • Er is minder sprake van overmatige woningopkoop en speculatie; • Er ontstaat een evenwichtiger verdeling van woningen over de verschillende doelgroepen.

Actie 2: woningonderhoud en verduurzaming woningen

- Wat** Bewoners en eigenaren in Laak van ongeveer 500 woningen met een E-, F- of G-label krijgen extra ondersteuning bij het isoleren en verduurzamen van hun woning. Per doelgroep worden er op wijk- of buurtniveau acties georganiseerd, zoals de direct bespaar actie, de gratis isolatieactie voor minima en projecten zoals de straataanpak, energie besparen en de aanpak Fijn wonen Laak Centraal. Ook is er extra aandacht voor het afdwingen van een onderhoudsplan.
- Wanneer** Doorlopend.
- Resultaat**
- Betere leefbaarheid en wooncomfort;
 - Lagere energiekosten en milieuwinst;
 - Waardevermeerdering van de woningen.

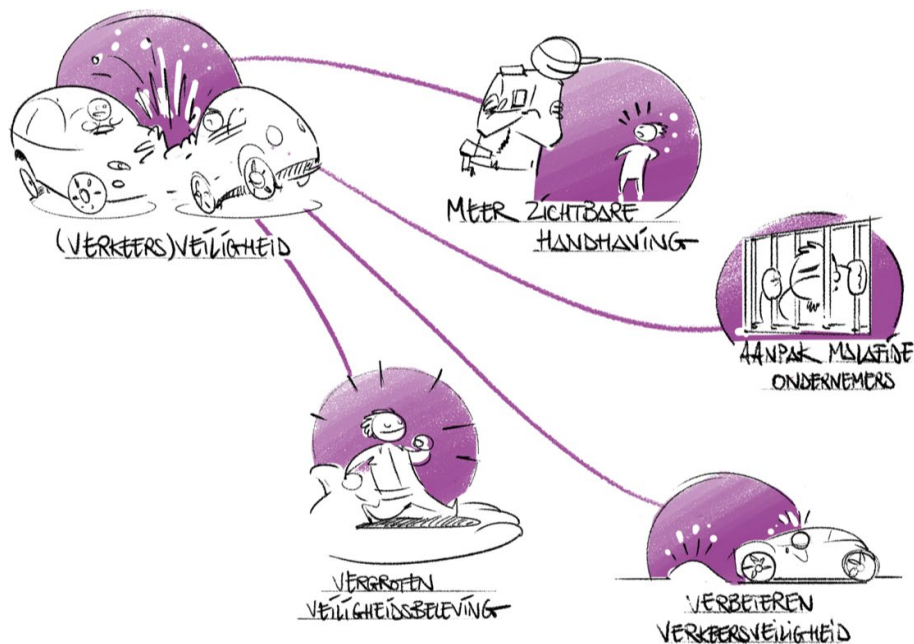
Actie 3: een 'woonspreekuur' in Laak Centraal

- Wat** Er komt een spreekuur in de wijk voor bewoners met vragen over rechten en plichten, de huur- en verhuur van woningen, de energietransitie, verduurzamen en isoleren en VvE's. Hierbij sluiten alle partijen aan die nu al stedelijk actief zijn op het gebied van wonen. Het gaat dan om de wooncoach, de huurbalie, de VvE balie en Hou van je Huis.
- Wanneer** Vanaf oktober 2023.
- Resultaat**
- Meer inwoners zijn op de hoogte van de beschikbare diensten, rechten en plichten rond wonen.
 - Meer mensen kunnen goed onderbouwde keuzes maken en vinden een maatwerkoplossing voor hun situatie.
 - Beter bereik van mensen die de Nederlandse taal niet goed beheersen of digitaal minder vaardig zijn; zij kunnen hier mondeling advies krijgen.

Actie 4: het stadsdeel sluit een convenant met vastgoedeigenaren

- Wat** Het stadsdeel sluit een convenant met vastgoedeigenaren in Laak. Het gaat daarbij over twee thema's. Ten eerste het samen met de verhuurders inzetten op beter onderhoud en verduurzaming van de woningen. Ten tweede het verminderen van het afvalprobleem. We starten met de aanpak van één woonblok met 90 woningen in de Linnaeusstraat. We leggen contact met alle verhuurders (40 in totaal) met als doel een gezamenlijk plan van aanpak voor dit woonblok. De Linnaeusstraat kan dan als voorbeeld dienen voor andere woonblokken in Laak Centraal.
- Wanneer** Het convenant tussen het stadsdeel Laak en vastgoedbelang wordt naar verwachting in oktober 2023 ondertekend.
- Resultaat** Steeds meer woningen in Laak zijn beter onderhouden en verduurzaamd.

7 (Verkeers-)veiligheid

Veiligheid is een belangrijk thema voor de inwoners van Laak. Het is ook een voorwaarde voor een aantrekkelijke stad. Het terugdringen en voorkomen van criminaliteit en overlast is en blijft dan ook topprioriteit voor de gemeente. Daarnaast zorgen we ervoor dat de verkeersveiligheid op een aantal plekken in het stadsdeel toeneemt.

Actie 1: meer zichtbare handhaving

- Wat** Integrale handhavingsacties waarbij onder meer politie, brandweer, douane en de belastingdienst in een vooraf bepaald gebied samenwerken bij de aanpak van ondermijning en het terugdringen van criminaliteit en overlast. Politie en handhavers zijn tijdens (en buiten) de acties zichtbaar aanwezig in het gebied. Over de acties en hun resultaten wordt (achteraf) intensief bericht.
- Wanneer** Meerdere keren per jaar.
- Resultaat**
- Minder overtredingen en criminaliteit;
 - Bewoners voelen zich veiliger in hun wijk.

Actie 2: aanpak malafide ondernemingen

- Wat** Controleacties van het Haags Economisch Interventieteam (HEIT) waarbij verschillende organisaties samenwerken bij de aanpak van ondermijnende en criminele activiteiten en misstanden in de prostitutie. Het gaat dan bijvoorbeeld om belasting- en uitkeringsfraude, zwartwerken, uitbuiting en het overtreden van wetten en regels. Het HEIT is een samenwerkingsverband van gemeente, politie, belastingdienst, douane, inspectie SZW, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en het UWV.
- Wanneer** Meerdere keren per jaar.
- Resultaat** De acties van het HEIT dragen bij aan een beter lokaal ondernemersklimaat door ondermijning en oneerlijke concurrentie aan te pakken. Het HEIT werkt vooral op basis van meldingen en signalen van bewoners en organisaties.

Actie 3: verbeteren doorlopende veiligheidsbeleving

Wat	Om de meldingsbereidheid van bewoners en ondernemers te vergroten, onderzoeken we de mogelijkheid van het plaatsen van een mobiele post (portocabin) van waaruit de wijkagenten, handhavers en stadsdeelmedewerkers kunnen werken.
Wanneer	In de zomer van 2023 is het duidelijk of er een vergunning wordt verstrekt voor het plaatsen van een mobiele post.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Laagdrempeliger werkplek door portocabin; • Meer meldingen; • Snellere actie op meldingen.
Wat	Bij grote evenementen, zoals de jaarwisseling en voetbalkampioenschappen is er extra aandacht voor preventieve maatregelen en outreachend jongerenwerk. Hierbij werken gemeente, bewoners(organisaties), buurtvaders, het welzijnswerk en andere partners in de wijken samen.
Wanneer	Bij grote evenementen.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Minder overlast; • Minder incidenten; • Positieve berichtgeving over de evenementen en het stadsdeel.

Actie 5: aanpak jongerenoverlast door perspectief te bieden

Wat	Het jongerenwerk in Spoorwijk en het Schipperskwartier wordt geïntensiveerd. Jongeren krijgen meer perspectief geboden, waardoor ze minder overlast veroorzaken en minder snel in de criminaliteit terechtkomen. Voor meiden komt er een gericht aanbod om hun zelfvertrouwen en weerbaarheid te vergroten.
Wanneer	Doorlopend.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren in het Schipperskwartier, Molenwijk en Spoorwijk hebben een beter toekomstperspectief; • Er is minder overlast.

Actie 6: verbeteren verkeersveiligheid

Wat	<p>Aanpak verkeersonveilige plekken in Laak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De verkeersveiligheid van fietsoversteken bij de Oudemanstraat, Linneausstraat, Goeverneurlaan - Oudemanstraat, Leeghwaterplein - Van der Kunstraat wordt verbeterd. 2. Op het kruispunt Waldorpstraat - Viaductweg zijn anti-parkeermaatregelen en hekwerken geplaatst om de verkeersveiligheid te verbeteren. Voor de langere termijn onderzoeken we welke effecten de ingrepen op de verkeerscirculatie bij het station HS kunnen hebben voor de hoeveelheid doorgaand autoverkeer op dit kruispunt. 3. Bij nieuwe grootschalige onderhoudsprojecten en herinrichtingen krijgen voetgangers en fietsers prioriteit boven gemotoriseerd verkeer. In Laak Centraal wordt in 2024 en 2025 de riolering vervangen. Dit geeft ons de kans om in verouderde straten verkeerstechnische verbeteringen toe te passen en de verkeersveiligheid te verbeteren. De Van Musschenbroekstraat wordt opnieuw ingericht, de verkeersveiligheid is daarbij een belangrijk speerpunt. De uitvoering start vermoedelijk in 2024. 4. We zijn dagelijks bezig met kleine verbeteringen voor de verkeersveiligheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om extra of betere verkeersdrempels en het aanpassen van de verkeerscirculatie.
------------	--

5. We hebben 60 snelheidsindicatiedisplays aangeschaft die elke 5 à 6 weken over verschillende locaties in de stad rouleren. Op basis van de metingen zetten we de politie in, bijvoorbeeld met mobiele flitspalen, lasercontroles of surveillance. Op de Genestetlaan, Alberdingk Thijmstraat, Waldorpstraat en de Oudemansstraat zijn of worden dit jaar metingen verricht. Plaatsing van de displays gebeurt o.a. op basis van meldingen van bewoners.

- Wanneer**
1. Begin 2023 uitgevoerd;
 2. Loopt;
 3. 2024 en 2025;
 4. Doorlopend;
 5. 2022 en 2023.

Resultaat De verkeersveiligheid zal met de verschillende acties verbeteren, waardoor het vooral voor fietsers en voetgangers veiliger en prettiger wordt op de weg.

Actie 6: de openbare ruimte in Laak Centraal op orde brengen

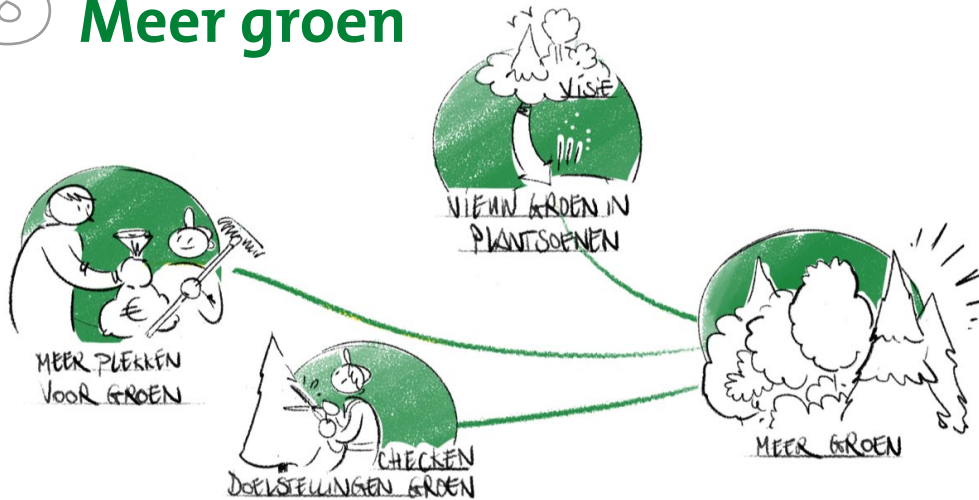
Wat We pakken het achterstallig onderhoud in straten, op trottoirs en pleinen in Laak Centraal aan met de inzet van een extra serviceploeg. Het gaat om bijvoorbeeld losse stoeptegels, gaten in de weg of scheve paaltjes. Samen met de bewoners gaan we op pad om alles goed in kaart te brengen. Er worden naar schatting een kleine 500 onderhoudsacties uitgevoerd.

Wanneer Van 5 juni 2023 tot eind 2024.

Resultaat De straten en pleinen in Laak Centraal liggen er weer een stuk netter en ook veiliger bij.

8 Meer groen

Laak is een stadsdeel met veel steen en beton en minder groen. Terwijl groen juist belangrijk is: bomen, planten en parken maken dat inwoners zich prettiger en gezonder voelen. Daarom investeren we in meer groen in Laak. Vorig jaar zijn we gestart met het vervangen van bijna al het groen in de plantsoenen. Zeker 95 % is vernieuwd. Maar we doen nog meer om Laak groener te maken.

Actie 1: meer groen: de Genestetlaan, Trambleystraat of hoek Laakkade/Oudemansstraat

- Wat** Bewoners konden via een online-poll kiezen welke van de volgende locaties het eerst permanent vergroend worden: de Genestetlaan, de Trambleystraat en de hoek Laakkade/Oudemansstraat. 61% van de stemmers koos voor de hoek Laakkade – Oudemanstraat. In het ontwerp worden de wensen van de bewoners in de buurt van deze plek (bijvoorbeeld welke planten en struiken zij het liefst willen) meegenomen.
- Wanneer** De poll stond in mei 2023 online op www.denhaag.nl/laak. Uitvoering in de zomer.
- Resultaat** Meer locaties in Laak Centraal zijn permanent groen ingericht.

Actie 2: meer groen: nieuwe plante(n)banken

- Wat** Het plaatsen van plantenbanken (een combinatie van bank en groen in één) op plekken die bewoners zelf kunnen kiezen.
- Wanneer** De eerste 10 banken zijn deze zomer 2023 geplaatst.
- Resultaat** Meer ontmoetingsplekken voor bewoners in combinatie met mooi groen.

Actie 3: meer groen: meer bomen

- Wat** Er worden 16 nieuwe bomen geplant in Laak Centraal.
- Wanneer** Eind 2023.
- Resultaat** Meer permanent groen in Laak Centraal.

Actie 4: meer groen: groenstroken Allard Piersonlaan

- Wat** De groenstroken in de Allard Piersonlaan worden mooier en groener. In overleg met de bewoners bepalen we of er bijvoorbeeld bankjes of meer/ander groen moet komen.
- Wanneer** Voorjaar en zomer 2023.
- Resultaat** Een mooiere en groenere straat met meer mogelijkheden om elkaar te ontmoeten.

Communicatie en participatie

Goede communicatie en actieve betrokkenheid van bewoners en ondernemers zijn van groot belang om actieplan Laak te laten slagen. Door te zorgen voor een goede informatievoorziening én het gesprek met elkaar te (blijven) voeren, groeit ook het vertrouwen tussen bewoners en de gemeente en bewoners onderling.

Actie 1: optimale informatievoorziening en inzet op gedragsverandering

- Wat** Bewoners goed informeren over wat er gebeurt in Laak in het kader van het actieplan (en daarbuiten) en ze daar ook bij betrekken. Dit gebeurt bijvoorbeeld door polls of enquêtes, via het communicatieplatform denhaag.nl/laak, sociale media en (voor minder gedigitaliseerde bewoners) via onze stadsdeelmedewerkers en netwerken. Bewoners vinden de gemeente maar vooral ook elkaar en elkaars buurtinitiatieven via het digitale buurtnetwerk Hoplr. Daarnaast met gebiedsgerichte campagnes bijdragen aan gedragsverandering waar nodig, vooral waar het gaat om minder afval (zie ook actie 4 van prioriteit 2, Afval).
- Wanneer** Doorlopend.
- Resultaat**
- Aantoonbaar meer bereik en betrokkenheid onder bewoners en ondernemers (groeiend aantal bezoekers platform en volgers op Facebook en Instagram);
 - Een groeiend percentage bewoners komt met elkaar (en de gemeente) in contact via Hoplr;
 - Meetbare gedragsverandering.

Actie 2: klankbordgroep

- Wat** De klankbordgroep actieplan Laak bestaat uit ca 20 leden die een brede afspiegeling van de wijken en de verschillende groepen bewoners en ondernemers uit het stadsdeel vormen. Deze klankbordgroep komt regelmatig bij elkaar om de voortgang van het actieplan te bespreken en te reflecteren op de gang van zaken. Zij geven signalen door en kunnen ook hun achterban informeren over de gang van zaken.
- Wanneer** De klankbordgroep is sinds april 2023 actief en blijft de hele looptijd van het actieplan monitoren.
- Resultaat**
- Een gezamenlijk optrekken dat positieve gevolgen heeft voor de uitvoering en effecten van het actieplan;
 - Groei van het wederzijds begrip en vertrouwen.

Actie 3: netwerken versterken

- Wat** Netwerken versterken door deze van goede en toegankelijke informatie te voorzien (over de verschillende thema's van het actieplan), communicatief toe te rusten en mensen meer met elkaar in contact te brengen. Voorbeelden: via het mobiele informatiepunt arbeidsmigranten informeren over mogelijke hulp en ondersteuning bij allerlei zaken; initiatieven die maken dat bewoners verhalen en ervaringen uitwisselen, leden van de klankbordgroep en andere 'influencers' in de wijk faciliteren in hun ambassadeursrol.
- Wanneer** Doorlopend.
- Resultaat** Bijdrage aan allerlei doelen uit het actieplan, zoals meer onderlinge verbondenheid en perspectieven bieden aan bewoners met sociaaleconomische problemen.

Colofon

Dit is een uitgave van
Gemeente Den Haag
Stadsdeel Laak
www.denhaag.nl/laak

Vormgeving
Dienst Bedrijfsvoering
Multimedia

Heeft u vragen of opmerkingen?
Mail ons: actieplanlaak@denhaag.nl

Juni 2023